

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลการสอนวิชาสังคมศึกษา ชั้น ประถมปีที่ ๔ โดยใช้รายการโทรทัศน์ของเทศบาลนครหลวงกับการสอนในชั้นธรรมดา ผู้วิจัยได้สุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนเทศบาลวัดสมณานันมวรวิหาร ซึ่งมี เซวานปัญญา (IQ) และอายุคล้ายกันออกมา ๖๐ คน แล้วแบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มละ ๓๐ คน ให้นักเรียนกลุ่มทดลองเรียนจากรายการโทรทัศน์ของ เทศบาลนครหลวงซึ่งสอนโดยผู้วิจัย และให้นักเรียนกลุ่มควบคุมเรียนในชั้นธรรมดาสอน โดยผู้วิจัยเช่นกัน นักเรียนทั้งสองกลุ่มได้เรียนวิชาสังคมศึกษาในบทเรียนเดียวกัน เวลา เดียวกัน (แต่ต่างวัน) ครูผู้สอนคนเดียวกัน การทดลองทั้งหมดมี ๔ ครั้ง หลังการ ทดลองทุกครั้ง ได้ให้นักเรียนทำข้อทดสอบวัดความเข้าใจที่มีคอบทเรียน และเปรียบเทียบ คะแนนเฉลี่ย ทดสอบความมีนัยสำคัญของคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบความเข้าใจ ในบทเรียนแต่ละครั้งของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยใช้ Student's T. Test หลังการทดลองบทเรียนครั้งสุดท้ายไปแล้วประมาณ ๒ สัปดาห์ ผู้วิจัยได้นำข้อ ทดสอบเดิมทั้ง ๔ เรื่องไปทำการทดสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อเปรียบเทียบว่า นักเรียน กลุ่มใดมีความสามารถในการจำบทเรียนได้ดีกว่ากัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า โดยทั่วไปแล้ว ผลการเรียนของนักเรียนที่ เรียนจากโทรทัศน์กับนักเรียนที่เรียนในชั้นธรรมดา ได้ผลไม่แตกต่างกัน แต่ใน บางบทเรียนจะเรียนทางโทรทัศน์ได้ผลดีกว่าเรียนในชั้นเรียนธรรมดา

ส่วนในการวัดความสามารถในการจำบทเรียน ปรากฏว่าความสามารถ ในการจำบทเรียนของนักเรียนที่เรียนจากโทรทัศน์กับนักเรียนที่เรียนในชั้นธรรมดาก็ ไม่มีความแตกต่างกัน

จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การเรียนวิชาสังคมศึกษาทางโทรทัศน์กับ การเรียนในชั้นธรรมดาได้ผลไม่แตกต่างกัน แต่ในบางบทเรียน การเรียนทาง

โทรทัศน์ได้ผลดีกว่า และมีข้อนำสังเกตจากคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทุกครั้งของนักเรียนทั้งสองกลุ่มจากตารางที่ ๒ จะเห็นว่านักเรียนที่เรียนจากโทรทัศน์มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนในชั้นธรรมดาเล็กน้อย ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นไปได้ตามสมมติฐานที่ว่า การเรียนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นประถมต้นโดยทางโทรทัศน์จะได้ผลดีกว่าการเรียนในชั้นธรรมดา

ผลการวิจัยครั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยอื่นที่ทำมาแล้ว ก็ได้ผลที่ไม่แตกต่างกันนัก เช่น การวิจัยของ น.ส. วนี รัตนวงศ์^๑ ซึ่งได้วิจัยเปรียบเทียบผลการสอนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้วีดีโอ เทียบกับการสอนโดยไม่ใช้วีดีโอ เทปในระดับชั้น ป. ๓ ค. ตอนต้น ผลปรากฏว่าการเรียนของนักเรียนทั้ง ๒ กลุ่มไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ ๕% แต่ในบางบทเรียนการเรียนโดยใช้วีดีโอ เทปได้ผลดีกว่า

จากการวิจัยของ Schramm^๒ ที่ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบการเรียนทางโทรทัศน์กับการเรียนในชั้นธรรมดา ๓๕๓ รายการ ปรากฏผลว่า ๖๕% ไม่มีความแตกต่างนัยสำคัญ ของ นักเรียนทั้งสองกลุ่ม ๒๑% นักเรียนที่เรียนทางโทรทัศน์มีนัยสำคัญมากกว่า และ ๑๔% นักเรียนที่เรียนทางโทรทัศน์มีนัยสำคัญน้อยกว่า จะเห็นว่าจำนวนผลออกมาด้วยวิธีการทางสถิติแล้ว ส่วนใหญ่พบว่าไม่มีความแตกต่างนัยสำคัญ

การวิจัยของ Gottschalk^๓ ซึ่งทำการวิจัยการเรียนภาษาเยอรมันของนักศึกษาระดับวิทยาลัย ผลปรากฏว่านักศึกษาที่เรียนจากรายการโทรทัศน์มีความเข้าใจในการพูดและอ่านดีกว่า นักศึกษาที่เรียนโดยวิธีธรรมดา แต่เมื่อได้สอบข้อเขียนปรากฏว่าคะแนนของทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างนัยสำคัญ

^๑ วนี รัตนวงศ์, เรื่องเดิม

^๒ Wilbur Schramm, loc. cit.

^๓ G. H. Gottschalk, loc. cit.

การวิจัยของ Doyle D. Smith^๔ ได้วิจัยเปรียบเทียบผลการเรียนวิชา
คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยการเรียนจากโทรทัศน์กับการเรียนในชั้นเรียน
ธรรมดา ผลปรากฏว่า การเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัย
สำคัญ ๕% แต่ในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มที่เรียนทางโทรทัศน์ได้ผลดีกว่า

จากการวิจัยต่าง ๆ เหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยในประเทศหรือต่างประเทศ
ก็ตาม การเปรียบเทียบการเรียนจากโทรทัศน์กับการเรียนในชั้นเรียนธรรมดา ก็ได้ผล
ที่ไม่แตกต่างกัน และบางบทเรียนก็เรียนทางโทรทัศน์ได้ดีกว่า แต่ถึงอย่างไรก็ตาม
แม้ว่าเมื่อคำนวณผลออกมาโดยทางวิธีสถิติว่าได้ผลไม่แตกต่างกัน แต่ในทางปฏิบัติแล้ว
การเรียนทางโทรทัศน์มักจะได้ผลดีกว่า

๒
ขอเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนทางโทรทัศน์นั้น เมื่อ
เปรียบเทียบกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนธรรมดาแล้ว ได้ผลดีเท่า ๆ กัน หรือบาง
บทเรียนการเรียนทางโทรทัศน์ได้ผลดีกว่า และจากการสังเกตของผู้วิจัย เห็นว่า
นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นนี้ มีความสนใจในรายการโทรทัศน์มาก มีความ
กระตือรือร้นในการจะเข้าชั่วโมงเรียนทางโทรทัศน์ แม้ว่าบางครั้งจะสนใจไม่ตลอด
รายการก็ตาม และรายการโทรทัศน์จะได้รับประโยชน์มากขึ้นได้ผลเป็นที่น่าพอใจ
ถ้าเทศบาลนครหลวงเพิ่มความเอาใจใส่ต่อสิ่งเหล่านี้ คือ

๑. จัดตารางออกอากาศทางโทรทัศน์และตารางสอนในโรงเรียนให้สอดคล้องกัน
๒. ต้องได้รับความร่วมมือกับครูประจำชั้นเป็นอย่างดี ในการเตรียมนักเรียน
ก่อนรายการ และทำกิจกรรมต่อเนื่องหลังรายการตามข้อเสนอแนะในคู่มือครูที่พิมพ์แจก
ล่วงหน้า

^๔ Doyle D. Smith, An Evaluation of Effectiveness of Television Instruction at Midwestern University, The Journal of Educational Research, vol. 62, No. 1, 1968.

๓. ควรเพิ่มจำนวนเครื่องรับโทรทัศน์ให้เพียงพอและสมมูลกับจำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียน

๔. สถานที่รายการโทรทัศน์ ถ้าหากไม่สามารถหาเครื่องรับโทรทัศน์ประจำได้ทุกห้องเรียน หรือสภาพห้องเรียนไม่เหมาะสม มีแสงจ้าเกินไป ก็ควรจัดห้องสักห้องหนึ่งในโรงเรียน อาจเป็นห้องประชุมก็ได้ ให้เป็นห้องดูโทรทัศน์สำหรับนักเรียน โดยจัดสภาพแวดล้อมในห้องให้เหมาะสม ควรมีม่านบังแสงที่เกินต้องการ มีการระบายอากาศในห้องดี และจัดตั้งเครื่องรับโทรทัศน์ให้ดูมุมที่เหมาะสมกับระดับสายตาของนักเรียน ถ้าเครื่องรับโทรทัศน์จะคงมีการเคลื่อนย้ายไปตามห้องต่าง ๆ ก็ควรมีขาตั้งและล้อเลื่อน เพื่อความสะดวกในการย้าย

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ แลดูว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่จะเป็นส่วนประกอบอันสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนทางโทรทัศน์ของนักเรียนได้ผลดีขึ้น แม้ว่าการจัดรายการการสอนในห้องส่งโทรทัศน์จะดีเพียงไรก็ตาม แต่ถาทางโรงเรียนอันเป็นจุดหมายปลายทางของการออกอากาศนี้ ไม่มีความสนใจและสภาพการณ์ในโรงเรียนไม่อำนวยให้แล้ว รายการสอนนั้นก็จะมีคุณค่าไป ไม่มีประโยชน์ต่อการลงทุนเลย

อย่างไรก็ตามจากการค้นคว้าวิจัยหลายแห่งด้วยกัน แสดงว่าโทรทัศน์สามารถใช้ในการสอนได้ดี ปัจจุบันนี้ประเทศไทยเรากำลังประสบปัญหาเรื่องการมีครูผู้ชำนาญการสอนวิชาเฉพาะต่าง ๆ ไม่เพียงพอตามสถาบันต่าง ๆ และเชื่อว่าเทศบาลนครหลวงกำลังประสบปัญหานี้เช่นเดียวกัน ดังนั้น ถ้าหากเทศบาลนครหลวงจะจัดรายการสอนทางโทรทัศน์เป็นแบบการสอนโดยตรงตามหลักสูตรในชั้นเรียนบ้าง เป็นบางวิชา ก็จะไม่ใช่น้อย ทั้งนี้ จะได้รับประโยชน์อยู่หลายประการ คือ

๑. ช่วยแก้ปัญหาขาดแคลนครูผู้ชำนาญการสอน และจากรายการโทรทัศน์นักเรียนสามารถเรียนจากครูผู้ชำนาญใจครั้งละจำนวนมาก

๒. โรงเรียนต่าง ๆ ขาดแคลนอุปกรณ์การสอน หรืออุปกรณ์การสอนที่มีอยู่แล้วก็ชำรุดแล้ว และครูต้องรับภาระหนักในการสอนอยู่มาก จนไม่สามารถปลีกเวลามาทำอุปกรณ์การสอนได้ โทรทัศน์จะเป็นแหล่งแสดงอุปกรณ์ต่าง ๆ และสามารถใช้อุปกรณ์ได้ทุกชนิด ตามเนื้อเรื่องบทเรียนได้เหมาะสม และทุกโรงเรียนได้เห็นทั่วถึงกัน

๓. การสอนทางโทรทัศน์จะช่วยให้ครูในชั้นเรียนได้มีประสบการณ์การสอนเพิ่มขึ้นจากการสังเกตการณ์การสอนของครูโทรทัศน์ซึ่งมักจะเชิญผู้มีความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ มาสอน

๔. ในการสอนบางวิชาที่ต้องการแสดงรายละเอียดอย่างเด่นชัด เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ โทรทัศน์จะจับภาพ close up ทำให้นักเรียนได้เห็นอย่างชัดเจนเหมือน ๆ กันทุกคน

๕. รายการสอนทางโทรทัศน์ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางเพิ่มมากขึ้นกว่าในตำราเรียน

แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่ารายการสอนทางโทรทัศน์จะสามารถมาแทนครูในชั้นเรียนได้ เพราะครูจะเป็นตัวจักรอันสำคัญที่จะช่วยให้การสอนทางโทรทัศน์ได้ผลตามความมุ่งหมาย ในการช่วยควบคุมชั้น อภิปรายปัญหาที่นักเรียนพบในรายการตอบข้อซักถามของนักเรียนซึ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ครูทางโทรทัศน์ทำไม่ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยในเรื่องต่อไปนี้

๑. ควรวิจัยหาว่าการเรียนทางโทรทัศน์นั้นจะได้ผลดีกับนักเรียนในระดับชั้นไหนมากที่สุด

๒. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบวิชาที่สอนทางโทรทัศน์ว่า วิชาไหนจะได้ผลดีที่สุด และวิชาไหนได้ผลน้อย

๓. ควรวิจัยในเรื่องรายการโทรทัศน์ ทำให้นักเรียนมีความรู้ในวิชานั้นเพิ่มขึ้นมากน้อยอย่างไร โดยมีการทดสอบก่อนรายการหลังรายการ

๔. การศึกษา เทคนิคการสอนวิชาต่าง ๆ ทางโทรทัศน์ที่ได้ผลดี